

Kozielsko

[Koscielsko]

Wieś szlachecka, wieś parafialna. Kozielsko do pierwszej połowy XVI w. tworzyło niewielki kompleks dóbr ziemskich obejmujących działą *Patnow* i Puzdrowca. Jeden z działów mieli Baranowscy, dziedziczący także w pobliskich Mirkowicach, Mirkowiczkach, Modrzewicach (folwark), Brudzyniu i Stępuchowiu [1629 r. – Teki Dworzaczka]. W 1740 r. Kozielsko wraz innymi wsiami należącymi do majątności Stępuchowo nabyły siostry Maria, małżonka Błażeja Krasieńskiego i Zofia Czarnkowskie za sumę 200000 zł. Druga z nich była żoną Franciszka Radzewskiego podkomorzego poznańskiego.

[1577] Rejestr poborowy nie określa podstawy opodatkowania jednego z działów (Jakuba i Macieja). Drugi należący do Jana i Macieja miał 2 ślady z zagrodnikiem [Pawiński, s. 182].

[1579] Wieś miała 3 i pół śladów gruntów uprawnych (w dziale Jakuba i Macieja). Siedziało tu 4 zagrodników, 3 rybaków oraz komornica. Dział Jana i Macieja nie został określony jako podstawa obciążeń fiskalnych [Pawiński, s. 182].

[1618] Podatki pobierano z 3 i pół łanów osiadłych i 2 zagrodników – razem 3 fl 23 gr [Parczewski, s. 243].

[1655] Właścicielem wsi był Maciej Grzymułtowski, mający tu 3 i pół łana osiadłego [Teki Dworzaczka].

[ok. 1710] We wsi był jeden dym [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 77v].

[1775] Wieś związana z majątnością Stępuchowo, pani Radzewskiej, podkomorzyny poznańskiej, licząca 10 kominów [APP, Tabela Kcynia 37, k. 53].

[1788] Było tu 10 dymów [Magazin für die neue Historie und Geographie, Bd. 22, Halle 1788, s. 72].

Kozielsko [parafia]

Parafia rzymsko-katolicka w dawnej archidiecezji gnieźnieńskiej, archidiakonacie gnieźnieńskim i dekanacie łekneńskim. W granicach parafii leżały: Kozielsko, Puzdrowiec (dawniej Puzdrowice), Gruntowice (dawniej Grzymułtowice?), Modrzewie, Mierkowice.

Polonia Maior – fontes

Prawa patronatu przysługiwały dziedzicom Kozielska, którymi byli Kozielscy, następnie Baranowscy, Grzymułtowski, Czarnkowsky (1709 r.), Radzewscy (XVIII w.).

Świątynia parafialna p. w. św. Andrzeja Apostoła była budowlą drewnianą. W 1748 r. nową wznosił Franciszek z Bnina Radzewski. Przetrwała ona do pożaru w 1867 r. W roku 1701 pleban kozielski otrzymał sumę 3000 zł na budowę kościoła parafialnego w Niemczynie. Sumę tę legowała Konstancja z Poklateckich Racięska. Zachowane wizytacje wspominają o kościele (drewnianym) wzniesionym w Niemczynie w 1709 r. i restaurowanym przez Zofię z Czarnkowskich Radzewską w 1779 r.

Uposażenie opisuje *liber beneficiorum* Jana Łaskiego. Parafia opisywana w wizytacjach zachowanych w Gnieźnie i Włocławku [Librowski S., *Repertorium*, passim].

Źródła: LBG I, s. 140-142;

[plebani]

1431, 1434 r. – Michał, LBG I, s. 140

1444 r. – Sędziwój, LBG I, s. 141;

1687, 1709 r. – Samuel Twardowski, Teki Dworzaczka; w 1709 r. był także kanonikiem poznańskim;